

Мармута О. О.
здобувач вищої освіти IV курсу
Науковий керівник – Декусар Г. Г.
старший викладач
*(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)*

КОМУНІКАТИВНА КОМПЕТЕНЦІЯ СЕРЕД ПРАЦІВНИКІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ

В період демократичного розвитку українського суспільства особлива увага повинна приділятися проблемі підвищення та удосконалення професійної культури працівників Національної поліції України, зокрема особливу увагу необхідно приділити формуванню комунікативної культури правоохоронців. Саме вона впливає на характер вирішення багатьох соціально-правових проблем у повсякденній діяльності поліцейського, яка є край необхідною для налагодження необхідних зв'язків з різними верствами населення, адже під час службової діяльності поліцейські стикаються не лише з правопорушниками, але й взаємодіють із широким колом людей, яких стосується злочин (потерпілі, свідки, різні посадові особи тощо).

Нове розуміння і сприйняття моральної відповідальності, відповідних моральних норм і правил виникає у зв'язку зі становленням і розвитком класичного полісного державного ладу, з появою античної етики, яка сформувалася як філософське вчення про добродетель.

У сучасних дослідженнях пропонуються різні визначення комунікативної компетенції: в одних – це рівень сформованості міжособистісного досвіду, який у свою чергу необхідний кожному поліцейському, щоб у межах власних професійно набутих здібностей та свого соціального статусу, успішно виконувати свої обов'язки покладені на нього державою.

Ефективність професійної діяльності поліцейських повною мірою залежить від сформованості умінь діалогічної взаємодії, адже робота в Національній поліції безпосередньо пов'язана зі спілкуванням з людьми, включенням їх до різноманітних соціальних груп. Основне завдання комунікативного спілкування полягає в продуктивному співробітництві, умінні вислухати довід в процесі діалогічної взаємодії.

Особливо актуальною є дана проблема для поліцейських, адже їх професійна діяльність в більшій мірі знаходиться під контролем суспільства і держави. Комунікація має велике значення в діяльності кожного поліцейського, та яке характеризується орієнтацією суб'єкта на суспільно значуще як на моральну цінність, передбачає розуміння ним цілей і очікуваних наслідків поведінки, включає моральну оцінку взаємозв'язку між метою, установкою, засобами і мотивами.

Особистість кожного робітника поліції складалася за певних умов, кожному притаманний особливий спосіб мислення та система стосунків, у

кожного є своя точка зору на різні питання - все це дозволяє послідовно та ефективно розв'язати складні професійні завдання психологічного та міжособистісного характеру [1].

У вітчизняній науці вивчення комунікативної культури, яка є необхідною складовою професіоналізму працівників поліції, залишається на початковому рівні.

Державна влада, враховуючи реформування Національної поліції України, приділяє значну увагу удосконаленню професійних якостей поліцейських, які, в свою чергу, можуть надати можливість: адаптувати діяльність його органу чи структурного підрозділу до сучасних економічних, політичних та соціальних умов і вимог; поєднувати знання фундаментальних питань теорії з практикою, володіти сучасною, методологією обґрунтування управлінських рішень з урахуванням загальнолюдських цінностей, інтересів особи і суспільства та держави; уміло користуватися досягненнями інформаційних технологій.

Всі ці вимоги, перш за все, покликані активно застосовувати набутий практичний досвід для підвищення ефективності роботи органів внутрішніх справ, налагодити співпрацю поліції з населенням на основі взаємодовіри, взаєморозуміння (осмислення, оцінка інтересів і цілей одне одного, прийняття їх як своїх) та взаємодії (процес обміну видами діяльності; буває одноразовий та постійний). Взаємовідносини поліції та населення можуть впливати на рівень ефективності діяльності поліцейських по охороні громадського порядку, профілактиці і попередженню злочинів, боротьбі зі злочинністю в цілому [2].

Сьогодні стає очевидним те, що підготовка працівників поліції вимагає від них не тільки глибоких творчих знань і певних практичних навичок у вирішенні різних завдань і ситуацій, а й уміння спілкуватися з пересічними громадянами, які звертаються до поліцейського як до представника органу влади.

Специфіка комунікативної компетенції полягає у тому, що він має не тільки моральне значення, а й правове закріплення, що регламентується наказами, статутами, інструкціями та іншими нормативними актами. Це зумовлюється насамперед тим, що поліцейські виконують важливу соціальну функцію.

Комунікативна компетенція вимагає від правоохоронця бути: комунікабельним (здатним легко знаходити контакт з людьми), емпатичним (здатним до співпереживання), рефлексивним (здатним зрозуміти іншу людину) і красномовним (здатним впливати словом) [2].

Правоохоронець повинен мати цілу низку знань та вмінь, які допоможуть йому: адаптувати діяльність його структурного підрозділу до сучасних економічних, політичних та соціальних умов і вимог; поєднати теоретичні знання з практикою, володіти сучасними методами обґрунтування управлінських рішень з урахуванням загальнолюдських цінностей, інтересів особи і суспільства та держави; уміло користуватися досягненнями інформаційних технологій [2].

Володіння поліцейським професійною компетенцією щодо міжкультурної комунікації передбачає вміння здійснювати професійну діяльність в іншомовному середовищі, адекватно співпрацювати з представниками інших культур, бути толерантним до інших професійних цінностей, знаходити компроміси у різних ситуаціях.

Належне освоєння комунікативних навичок поліцейським під час спілкування з населенням, дає змогу отримати необхідну для розкриття злочину інформацію, яка є передумовою запобігання та виявлення суспільно-небезпечних протиправних діянь, і може призвести особу до розчарування та звільнення з роботи.

Таким чином, можна довести, що кардинальні зміни, які на сьогодні відбуваються у нашій державі через проведення реформ, зумовили нові підходи до формування та реалізації концептуальних засад та методів комунікативної підготовки поліцейського, які потребують розвиненої саморегуляції психічних станів та поведінки в цілому у різних ситуаціях пов'язаних із професійною діяльністю, так як у повсякденному житті і при виконанні службових обов'язків співробітник, з огляду на значимість для нього певних ситуацій, зазнає тих чи інших переживань. За результатами психологічних досліджень щодо практичних навичок поліцейських, суттєвою проблемою працівників поліції є невпевненість у своїх силах, невміння та нездатність контролювати свою поведінку та емоційний стан, низька самооцінка, пригніченість, незрозуміла сором'язливість, яка заважає поліцейському знайти підхід до громадян, пасивність яка у свою чергу виражається у відсутності прагнення до досягнення успіхів у професійній діяльності. Всі ці чинники мають негативний вплив на діяльність кожного працівника Національної поліції України. Уміння в процесі спілкування розуміти потреби окремої особистості й громадян є запорукою зміцнення життєдіяльності нового демократичного українського суспільства на засадах традиційних цінностей.

Бібліографічні посилання:

1. Актуальні проблеми соціально-гуманітарної та правничої підготовки майбутніх фахівців: збірник матеріалів науково-практичної конференції (28 квітня 2011 року). – Кривий Ріг: КФ ДДУВС, 2011. – с. 134-137
2. Крашеніннікова Т.В. Комунікативна компетенція правника Національної поліції: Навчальний посібник.- Дніпро: Адверта, 2017.-104 с.